

751

Besluit van 3 december 1979, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, van het Arbeidsovereenkomstenbesluit, van het Koninklijk besluit van 27 november 1968, Stb. 655, houdende gelijkstelling van bepaalde uitkeringen met wachtgeld, van het Besluit Coördinatie Rijkspersoneelsaangelegenheden, ter invoering van de mogelijkheid voor het burgerlijk rijkspersoneel om vervroegd uit te treden

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 25 september 1979, nr. AB79/U2055, Directoraat-Generaal voor Overheidspersoneelsbeleid, Directie Overheidspersoneelszaken, Afdeling Algemene en Juridische Zaken;

Gelet op de artikelen 56 en 86 Grondwet, de artikelen 125 en 134 van de Ambtenarenwet 1929 (Stb. 1929, nr. 530) en op artikel A 4 van de Algemene burgerlijke pensioenwet (Stb. 1966, nr. 6);

De Raad van State gehoord (advies van 10 oktober 1979, nr. 7);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 29 november 1979, nr. AB 79/2226, Directoraat-Generaal voor Overheidspersoneelsbeleid, Directie Overheidspersoneelszaken, Afdeling Algemene en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Algemeen Rijksambtenarenreglement wordt gewijzigd als volgt:

A. Artikel 93 wordt als volgt gewijzigd:

In het derde lid wordt na «..... alsmede aan de ambtenaar, bedoeld in», toegevoegd: artikel 94a;

B. Na artikel 94 wordt een nieuw artikel opgenomen, luidende:

Artikel 94a

1. Aan de ambtenaar wordt op zijn verzoek ontslag verleend met recht op een uitkering overeenkomstig de daarvoor door Ons, de Raad van State gehoord, vast te stellen regelen, indien hij op de datum van zijn ontslag:

a. 63 jaar of ouder is;

b. direct voorafgaand aan de datum van het ontslag een ononderbroken diensttijd heeft van tenminste 10 jaren.

De vorige volzin is niet van toepassing, indien de ambtenaar als gevolg van het ontslag recht zou hebben op pensioen in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet.

2. Het bepaalde in artikel 94, tweede tot en met vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.

3. Onder diensttijd wordt verstaan:

a. de tijd doorgebracht als ambtenaar in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet, alsmede al dan niet geheel vervulde drempeltijd, als bedoeld in artikel B 9 van die wet, zoals dat artikel luidde voor de wijziging bij de Wet van 11 april 1979, Stb. 304;

b. de diensttijd in een betrekking waarin de ambtenaar krachtens artikel B 7 onder a, van de Algemene burgerlijke pensioenwet juncto artikel 2 van het Koninklijk besluit van 12 januari 1966, Staatsblad nr. 8, geen ambtenaar is in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet;

c. de tijd doorgebracht als beroepsmilitair of als reservist onbepaald verband in de zin van de Algemene militaire pensioenwet (Stb. 1966, nr. 445) en de als zodanig met recht op wachtgeld doorgebrachte tijd;

d. de tijd doorgebracht als deelgenoot in de zin van de Spoorwegpensioenwet (Stb. 1967, nr. 138), alsmede al dan niet geheel vervulde drempeltijd, als bedoeld in artikel B 4 van die wet, zoals dat artikel luidde voor de wijziging bij de wet van 11 april 1979, Stb. 304;

e. de diensttijd door de ambtenaar doorgebracht in een betrekking, waarin hij krachtens artikel B 3 van de Spoorwegpensioenwet, juncto artikel 2 van de beschikking van de Minister van Binnenlandse Zaken van 3 maart 1967, nr. AW67/U276 (Ned. Staatscourant 1967, nr. 50), geen deelgenoot was in de zin van de Spoorwegpensioenwet.

4. Bij het berekenen van de in het eerste lid bedoelde diensttijd wordt een onderbreking van twee maanden of minder niet als onderbreking aangemerkt.

5. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet ten aanzien van degene die een uitkering geniet ingevolge het Besluit experiment flexibel uittreden PTT-personeel.

ARTIKEL II

Het Arbeidsovereenkomstenbesluit wordt gewijzigd als volgt:

A. Artikel 57 wordt als volgt gewijzigd:

In het zesde lid wordt na «Uitkeringsregeling 1966» toegevoegd:
«dan wel krachtens het Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel».

B. Na artikel 58 wordt een nieuw artikel opgenomen, luidende:

Artikel 58a

1. Op verzoek van de werknemer wordt zijn dienstbetrekking beëindigd met recht op een uitkering overeenkomstig de daarvoor door Ons, de Raad van State gehoord, vast te stellen regelen, indien hij op de datum van zijn ontslag:

a. 63 jaar of ouder is;

b. direct voorafgaand aan de datum van het ontslag een ononderbroken diensttijd heeft van tenminste 10 jaren.

De vorige volzin is niet van toepassing, indien de werknemer als gevolg van de beëindiging van de dienstbetrekking recht zou hebben op pensioen in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet.

2. Onder diensttijd wordt verstaan:

a. de tijd doorgebracht als ambtenaar in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet, alsmede al dan niet geheel vervulde drempeltijd, als bedoeld in artikel B 9 van die wet, zoals dat artikel luidde voor de wijziging bij de Wet van 11 april 1979, Stb. 304;

b. de diensttijd in een betrekking waarin de werknemer krachtens artikel B 7, onder a, van de Algemene burgerlijke pensioenwet juncto artikel 2 van het Koninklijk besluit van 12 januari 1966, Staatsblad nr. 8, geen ambtenaar is in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet;

c. de tijd doorgebracht als beroepsmilitair of als reservist onbepaald verband in de zin van de Algemene militaire pensioenwet en de als zodanig met recht op wachtgeld doorgebrachte tijd;

d. de tijd doorgebracht als deelgenoot in de zin van de Spoorwegpensioenwet, alsmede al dan niet geheel vervulde drempeltijd, als bedoeld in artikel B 4 van die wet, zoals dat artikel luidde voor de wijziging bij de Wet van 11 april 1979, Stb. 304;

e. de diensttijd door de ambtenaar doorgebracht in een betrekking, waarin hij krachtens artikel B 3 van de Spoorwegpensioenwet, juncto artikel 2 van de beschikking van de Minister van Binnenlandse Zaken van 3 maart 1967, nr. AW67/U276 (Ned. Staatscourant 1967, nr. 50), geen deelgenoot was in de zin van de Spoorwegpensioenwet.

3. Bij het berekenen van de in het eerste lid bedoelde diensttijd wordt een onderbreking van twee maanden of minder niet als onderbreking aange-merkt.

4. De dienstbetrekking wordt beëindigd uiterlijk drie maanden na de datum waarop het bevoegd gezag het verzoek om beëindiging van de dienstbetrekking heeft ontvangen.

5. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet ten aanzien van degene die een uitkering geniet ingevolge het Besluit experiment flexibel uittreden PTT-personeel.

ARTIKEL III

Het besluit van 27 november 1968, Stb. 655², houdende gelijkstelling van bepaalde uitkeringen met wachtgeld in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet wordt gewijzigd als volgt:

A. Na artikel 1, tweede lid wordt een nieuw lid opgenomen, luidende:

3. Uitkeringen toegekend krachtens of op de voet van een daartoe door een lichaam in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet getroffen regeling van vervroegd uittreden van 63-jarigen en ouderen worden gelijkgesteld met wachtgeld in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet.

ARTIKEL IV

Het Besluit Coördinatie Rijkspersoneelsaangelegenheden (Stb. 1958, nr. 316) wordt gewijzigd als volgt:

A. Na artikel 4 wordt opgenomen een artikel, luidende:

Artikel 4a

1. Indien in de personeelsbezetting van een departement en van daaronder ressorterende burgerlijke Rijksdiensten, -instellingen of -bedrijven een vacature verwacht wordt of ontstaat ten gevolge van een ontslag waaraan recht op een uitkering wegens vervroegd uittreden is verbonden, doet Onze Minister, hoofd van het desbetreffende departement van algemeen bestuur, daarvan mededeling aan Onze Minister.

2. Onze Minister brengt binnen 1 week na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde mededeling deze ter kennis van Onze Minister van Sociale Zaken.

B. Artikel 5, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

Onze Minister doet een opgave van ten hoogste zes personen, die naar zijn oordeel in aanmerking komen voor de vervulling van een hem overeenkomstig artikel 4 of 4a gemelde vacature, dan wel deelt mede, dat geen opgave zal worden gedaan.

ARTIKEL V

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad, waarin het wordt geplaatst, en werkt terug tot 1 november 1979.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 augustus 1979, Stb. 481.

² Laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 januari 1977, Stb. 80.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

Soestdijk, 3 december 1979

Juliana

De Minister van Binnenlandse Zaken,
H. Wiegel

Uitgegeven de *tiende* januari 1980

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

NOTA VAN TOELICHTING

Ter toelichting van het hierbijgaande besluit wordt het volgende opgemerkt.

Met dit besluit worden wijzigingen aangebracht in een aantal besluiten in verband met de invoering voor het personeel dat onder het Algemeen Rijksambtenarenreglement of het Arbeidsovereenkomstenbesluit valt van de mogelijkheid om vrijwillig vervroegd uit het arbeidsproces te treden.

Onder vervroegd uittreden (vut) wordt verstaan het beëindigen van de dienstverhouding vóór het bereiken van de leeftijd van pensionering (op 65-jarige leeftijd) onder verkrijging van een aanspraak op een uitkering gedurende de periode tussen de beëindiging van de dienstverhouding en de pensionering.

De oorsprong van de invoering voor rijksoverheidspersoneel van een mogelijkheid om vervroegd uit te treden is gelegen in het trendbeleid (= ambtenaren volgen welvaartsontwikkelingen in het particuliere bedrijfsleven). Gezien de ontwikkelingen met betrekking tot het vervroegd uittreden in het particuliere bedrijfsleven is in het kader van het trendbeleid besloten, dat de overheid deze ontwikkelingen in de arbeidsvoorwaarden voor particuliere werknemers overneemt voor haar eigen personeel. De overtuiging bestaat dat het scheppen van de mogelijkheid om vervroegd uit te treden een gunstig effect zal hebben op het hervreiden van de werkgelegenheid c.q. een effectief hulpmiddel zal zijn bij het bestrijden van de werkloosheid. De volgende hoofdpunten kunnen worden onderscheiden:

1. de ambtenaar wordt op zijn verzoek vut-ontslag verleend;
2. de ambtenaar ontvangt bij vut-ontslag een uitkering van 80 % van de laatstelijk genoten wedde;
3. de ambtenaar moet 63 jaar of ouder zijn;
4. de ambtenaar moet een diensttijd hebben van tenminste 10 jaren;
5. de periode tussen het tijdstip van vervroegd uittreden en de datum waarop het ouderdomspensioen ingaat telt voor de helft mee als voor pensioengeldige diensttijd in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet.

Artikelen I en II

Door de onderhavige wijzigingen van het Algemeen Rijksambtenarenreglement respectievelijk het Arbeidsovereenkomstenbesluit wordt voor een ambtenaar respectievelijk een arbeidscontractant onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid geopend op basis van vrijwilligheid (op verzoek) vervroegd uit het arbeidsproces te treden, met dien verstande dat hem ontslag wordt verleend met recht op een uitkering, indien de betrokkene 63 jaar of ouder is en indien deze een ononderbroken diensttijd heeft van tenminste 10 jaren. Een uitzondering op deze mogelijkheid geldt voor degene die vanwege invaliditeit is afgekeurd, maar aan wie nog niet op die grond ontslag is verleend. In dat geval dient geen vut-ontslag te worden verleend, maar een ontslag wegens afkeuring ter zake waarvan hij recht heeft op invaliditeitspensioen.

Het verzoek om ontslag behoeft niet precies bij het bereiken van de 63-jarige leeftijd, maar kan ook nog op latere leeftijd, op elk gewenst moment, worden ingediend.

In het algemeen kan worden gesteld, dat bij ontslag termijnen van één tot drie maanden worden aangehouden. Voor het vut-ontslag ware deze gedragslijn in het algemeen eveneens aan te houden. Als gevolg van de snelle inwerkingtreding van de vut-regeling treden evenwel belangen naar voren, waarmee eveneens rekening moet worden gehouden.

Aan de ene kant zijn dat het persoonlijk belang van de ambtenaar, die reeds per 1 november a.s. daadwerkelijk met vut-ontslag wenst te gaan, en het algemeen belang, te weten bestrijding van de werkloosheid. Waar dat geen bijzondere problemen oplevert, kan het ontslag desgevraagd ingaan één maand na ontvangst van het verzoek om ontslag.

Aan de andere kant zal het dienstbelang in het oog moeten worden gehouden. In een aantal sectoren van de rijkdienst zal de vut-regeling bij een, zeker in de beginfase omvangrijk beroep op de regeling zonder nadere voorziening onverantwoorde schade kunnen berokkenen aan het functioneren van de dienst. In die gevallen zal het onontkoombaar zijn, dat in de aanloopperiode de ontslagtermijn wordt verlengd tot zes maanden.

Voor het vaststellen van het begrip diensttijd is aansluiting gezocht bij het begrip diensttijd als ambtenaar in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet. Dit impliceert dat een op wachtgeld doorgebrachte periode indien de betrokkene als wachtgelder ambtenaar in de zin van genoemde wet was, alsmede een door een ambtenaar in de zin van die wet met verlof doorgebrachte periode, volledig als diensttijd meetelt bij de beoordeling of voldaan wordt aan de voor een vut-overleg gestelde voorwaarde van 10 jaar diensttijd.

Voorts mag voor de vaststelling van de vereiste diensttijd van 10 jaar ook worden meegeteld de diensttijd als beroepsmilitair of als reservist onbepaald verband en als spoorwegambtenaar.

Voor de berekening van de diensttijd wordt een onderbreking van twee maanden of korter niet als onderbreking aangemerkt. Opgemerkt wordt dat het niet de bedoeling is dat door optelling van samenlopende diensttijd aan de voorwaarde van het bezit van minstens 10 jaren diensttijd kan worden voldaan.

Het bepaalde in het derde lid onder b en e van artikel 94a, respectievelijk in het tweede lid onder b en e van artikel 58a heeft tot gevolg dat deeltijdwerkers, ook als zij geen ambtenaar zijn in de zin van de A.b.p.-wet, van de vut-mogelijkheid gebruik kunnen maken, alsmede dat de betreffende diensttijd in aanmerking komt voor de vaststelling van de vereiste diensttijd van 10 jaren.

Het ontslag wordt verleend met recht op een uitkering ter overbrugging van de uit het ontslag voortvloeiende inkomensderving gedurende de periode tussen dit ontslag en het tijdstip waarop de belanghebbende recht verkrijgt op pensioen. Voor de vaststelling van het bedrag van de uitkering zijn in een afzonderlijk besluit regelen gesteld.

Ten slotte is bepaald dat een PTT-er die op enigerlei wijze van het Besluit experiment flexibel uittreden PTT-personeel gebruik heeft gemaakt niet meer voor de vut-regeling in aanmerking zal kunnen komen.

Artikel III

In het besluit van 27 november 1968 wordt toepassing gegeven aan artikel A 4 van de Algemene burgerlijke pensioenwet. Artikel A 4 opent de mogelijkheid dat bij algemene maatregel van bestuur uitkeringen worden aangewezen, die voor de toepassing van de Algemene burgerlijke pensioenwet worden gelijkgesteld met wachtgeld. De gelijkstelling in het derde lid van artikel 1 van dit besluit van de vut-uitkering met wachtgeld heeft tot gevolg dat de tijd tussen het tijdstip van vervroegd uittreden en de datum, waarop het ouderdomspensioen ingaat voor de helft meetelt als voor pensioen geldige diensttijd in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet.

Artikel IV

Vanwege de achtergrond van de regeling vervroegd uittreden, namelijk het herverdelen van de werkgelegenheid, is het niet alleen nodig door middel van ontslag aan oudere werknemers plaatsen vrij te maken, doch is het ook noodzakelijk zorg te dragen voor een doelmatige bezetting van die vrij gekomen plaatsen.

Bij besluit van 25 juni 1958, Stb. 316, het Besluit Coördinatie Rijkspersoneelsaangelegenheden, is de Minister van Binnenlandse Zaken belast met de algemene zorg voor een goede personeelsbezetting van de burgerlijke rijkdienst. Waar de zoëven vermelde vacaturevervulling een bijzondere wij-

ze van personeelsbezetting is, wordt voorgesteld de Minister van Binnenlandse Zaken ook hiermee in het bijzonder te belasten. Met het apparaat, de know how en ervaring van de onder de Minister van Binnenlandse Zaken ressorterende Rijks Psychologische Dienst (RPD) kan een zo doelmatig mogelijke bezetting van de opengevallen vacatures bereikt worden. Met het oog op een volledige en zo spoedig mogelijke bezetting van door vervroegd uittreden ontstane vacatures is een bepaling opgenomen, die de verplichting inhoudt tot het onverwijld mededeling doen van een dergelijke (te verwachten) vacature.

In verband met het door de Regering gevoerde regionale arbeidsmarktbeleid en het werkgelegenheidsbeleid ten aanzien van bijzondere groepen is het gewenst, dat de vacatures uiteindelijk worden vervuld vanuit het daarvoor in aanmerking komende arbeidsaanbod. Naast het bij de RPD aanwezige bestand van zogenaamd herplaatsbaar personeel zijn het de Gewestelijke Arbeidsbureaus (GAB's) die de beschikking hebben over de relevante gegevens. Bepaald wordt daarom dat van de gemelde vacatures mededeling wordt gedaan aan de Minister van Sociale Zaken. In het licht van bovengenoemd beleid zal tussen de RPD en de GAB's overleg plaatsvinden over de gemelde vacatures. Overigens wordt erop gewezen, dat de vacaturevervulling, in de 1:1 verhouding, eveneens moet worden gezien in het kader van de doorstroming van personeel. Er moet immers ook recht worden gedaan aan het voorgestane loopbaanbeleid. Dit betekent dat niet alle vut-vacatures rechtstreeks behoeven te worden vervuld door nieuw aan te trekken personeel.

Is op bovenstaande wijze getracht zo groot mogelijke waarborgen te scheppen voor de gewenste doelmatige bezetting van de vacatures, de aandacht wordt erop gevestigd, dat verwacht mag worden dat door een regelmatige verslaglegging – onder meer door inschakeling van de bijzondere commissie c.q. dienstcommissies – inzicht in en toezicht op de vacaturevervulling zal worden verkregen.

Tot slot zij nog vermeld, dat de hier voorgestelde regeling van melding en vervulling van door vervroegd uittreden ontstane vacatures de bestaande voorschriften en procedures betreffende het melden en vervullen van andere vacatures in de burgerlijke rijksdienst onverlet laat.

In het eerste lid van artikel 4a is de reeds hierboven toegelichte verplichting opgenomen van iedere (verwachte) vacature ten gevolge van vervroegd uittreden onverwijld mededeling te doen aan de Minister van Binnenlandse Zaken, in het bijzonder – zoals ook toegelicht – aan de onder hem ressorterende RPD. Deze dienst beperkt zich niet tot het «doorlichten» van het eigen bestand van herplaatsbare personen, maar brengt de gemelde vacatures binnen 1 week ter kennis van de Minister van Sociale Zaken. Aldus het bepaalde in het tweede lid van artikel 4a.

Naar aanleiding van deze kennisgeving zal tussen de RPD en de GAB's het boven toegelichte overleg plaatsvinden.

Overeenkomstig het huidige artikel 5 is de ondergetekende verplicht binnen 6 weken na de vacaturemelding een opgave te doen van voor de vacaturevervulling in aanmerking komende personen, dan wel mede te delen dat geen opgave zal worden gedaan.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
H. Wiegel